

Bovengrondse (olie)tanks bij agrarische bedrijven

(regels vanaf 1 juni 2011)

Inhoudsopgave

1. Algemeen
 2. Welke regels gelden er voor (olie)tanks?
 - a) Komt mijn tank in aanmerking voor (her)keuring?
 - b) Mijn tank kan niet worden (goed)gekeurd, wat nu?
 3. Waar moet ik op letten als ik een nieuwe tank ga plaatsen?
 4. Overige regelgeving rondom tanks
 - a) De afleverpomp
 - b) De tankplaats
 - c) Bodemonderzoek
 5. Hoe vind ik een gecertificeerd bedrijf?
- Ontwikkelingen en Gevolgen

1. Algemeen

Voor de opslag van gevaarlijke stoffen in tanks zijn voor alle bedrijven in Nederland regels gesteld. In deze folder vindt u informatie over de belangrijkste milieuregels voor bovengrondse opslagtanks voor diesel, huisbrandolie en afgewerkte olie bij agrarische bedrijven. Vanaf 1 juni 2011 moeten al deze tanks namelijk voldoen aan de "Publicatie Gevaarlijke Stoffen, Vloeibare aardolieproducten Buitenopslag in kleine installaties" (PGS 30, vroeger de CPR 9-6). Dat heeft voor het grootste deel van de tanks consequenties. In veel gevallen zullen tanks gekeurd of gesaneerd moeten worden. Ook zullen verschillende ondernemers er voor kiezen een nieuwe tank te plaatsen. Al deze activiteiten moeten voldoen aan bepaalde regels.

Hieronder worden eerst de regels rondom bestaande tanks en daarna de regels voor nieuwe tanks beschreven. Daarna worden er nog regels voor de afleverpomp, de tankplaats en met betrekking tot veiligheid aangestipt.

Wij wijzen er op dat deze folder niet uitputtend is. Zowel in de milieuregelgeving als in andere regelgeving kunnen meer voorwaarden worden gesteld.

Een groot deel van de agrarische bedrijven valt onder het Besluit landbouw milieubeheer (landbouwbesluit). Naast veehouderijen en akkerbouwbedrijven vallen ook gemechaniseerde loonbedrijven en kinderboerderijen onder genoemd besluit. Voor andere bedrijven geldt dat zij een omgevingsvergunning hebben voor het onderdeel milieu (voorheen milieuvergunning).

Bedrijven met een vergunning moeten voldoen aan de voorschriften die in deze vergunning zijn gesteld. Hierbij dient echter wel vermeld te worden dat op termijn het Besluit landbouw milieubeheer wordt samengevoegd met het Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer (Activiteitenbesluit). Op het moment van samenvoeging zullen ook veel bedrijven die nu nog een omgevingsvergunning hebben voor het onderdeel milieu onder het Activiteitenbesluit komen te vallen.

Naar verwachting zal de samenvoeging van de Besluiten in de tweede helft van 2011 plaatsvinden. Voor zover nu bekend zullen de regels met betrekking tot bovengrondse tanks niet wijzigen ten opzichte van de regels die nu in het Besluit landbouw milieubeheer zijn opgenomen.

Bij alle bedrijven die na de genoemde samenvoeging nog vergunningplichtig zijn zullen de voorschriften voor bovengrondse tanks worden gezien en daar waar nodig worden gelijk getrokken aan de voorschriften uit het Besluit landbouw milieubeheer. Dus ook voor deze bedrijven zijn de maatregelen die in deze folder zijn beschreven van belang.

Bij een project over bovengrondse tanks is het belangrijk om het begrip bovengrondse tank goed te omschrijven. Helaas is dit begrip in het Besluit landbouw milieubeheer niet nader omschreven. Aangezien het duidelijk is dat alle bedrijven die nu onder het Besluit landbouw milieubeheer vallen op termijn onder het Activiteitenbesluit komen te vallen hebben we aansluiting gezocht bij het Activiteitenbesluit. In dit besluit zijn de volgende definities opgenomen:

Bovengrondse opslagtank: opslagtank die geheel boven de bodem is gelegen;
opslagtank: een opslagvoorziening voor gas met een inhoud van ten minste 150 liter of een opslagvoorziening voor vloeistof met een inhoud van ten minste 300 liter, uitgezonderd een intermediale bulk container die voldoet aan hoofdstuk 6.5 van het ADR.

Aangezien de oude besluiten melkrunderveehouderijen en akkerbouwbedrijven een definitie hanteerden van reservoirs boven de 200 liter kan deze definitie in dit kader niet bezwaarlijk zijn.

In dit project worden naast de regels over de tanks ook de daarmee samenhangende regels gecontroleerd. Zo zijn er regels voor bodemonderzoek, regels met betrekking tot veiligheid en regels met betrekking tot bodembescherming rondom de tank en de tankplaats.

2. Welke regels gelden er voor (olie) tanks?

In het Besluit landbouw milieubeheer staat dat de opslag van K3 producten (bijvoorbeeld: dieselolie, petroleum, huisbrandolie en afgewerkte olie) in tanks moet voldoen aan de PGS 30. Dit houdt onder andere in dat er voor tanks een installatiecertificaat moet worden afgegeven en dat de tank elke 15 jaar geïnspecteerd dient te worden.

Het grootste deel van de bedrijven die onder het Besluit landbouw milieubeheer vallen, vielen voor die tijd onder het Besluit melkrunderveehouderijen milieubeheer of het Besluit akkerbouwbedrijven milieubeheer. De overige bedrijven waren voorheen vergunningplichtig. Vanwege verschillen in de regelgeving voor bovengrondse tanks is er voor gekozen om de volgende voorschriften op te nemen in het Besluit landbouw milieubeheer:

2.6.8 De opslag in een bovengrondse tank van huisbrandolie, gasolie en lichte stookolie, voldoet aan richtlijn PGS 30, waarvan de voorschriften 4.1.2, 4.1.5, 4.2.6, 4.2.10 en 4.3.1 niet gelden voor een bovengrondse tank die is opgericht voor 1 juni 1996.

- Een bovengrondse tank die is opgericht vóór 1 juni 1996 waarvan:
 - a. de eerste ingebruiksdatum onbekend is, en
 - b. de tank niet is voorzien van een mangat, of een inspectieopening van ten minste 0,3 meter,

wordt, in afwijking van de voorschriften 4.5.2 en 4.5.12 van richtlijn PGS 30, uiterlijk 1 juni 2011 buiten gebruik gesteld.

In de PGS 30 richtlijn zijn voorschriften opgenomen ten behoeve van de veiligheid voor mens en milieu. Zo staan er in de richtlijn voorschriften over brandveiligheid, over bodembescherming en over constructie-eisen voor tanks. Verder staan er voorschriften in met betrekking tot het onderhoud van een tank om de veiligheid voor mens en milieu ook op lange termijn te kunnen waarborgen. Ook voor het beëindigen van het gebruik van een tank bent u gebonden aan de voorschriften voor de sanering van de tank.

Uit bovenstaand voorschrift kan worden afgeleid dat bij alle bedrijven die onder het landbouwbesluit vallen de bovengrondse tanks op 1 juni 2011 moeten voldoen aan de PGS 30. Zoals uit het voorschrift al is af te leiden is niet elke tank geschikt om gekeurd te worden. Er zijn echter ook tanks die wel geschikt zijn voor een (her)keuring en wellicht nog langer mee kunnen gaan.

Van elke tank die na 1 juni 2011 nog in gebruik is moet door de gebruiker aangetoond worden dat de tank in goede staat verkeert. Hiervoor moeten er bij elke tank papieren aanwezig zijn. Tanks waarvan niet kan worden aangetoond dat ze in goede staat verkeren moeten worden verwijderd. Van zowel goede tanks als verwijderde tanks moeten papieren aanwezig zijn waaruit blijkt dat er aan de regelgeving is voldaan. In het onderstaande situatieoverzicht zijn de papieren die u nodig heeft onderstreept (de voorschriftnummer zijn tenzij anders vermeld uit de PGS 30).

2. a) Komt mijn tank in aanmerking voor (her)keuring?

Een tank moet in ieder geval zijn voorzien van een mangat of een inspectieopening van ten minste 30 centimeter om voor (her)keur in aanmerking te komen. Als een dergelijke opening ontbreekt moet de tank na 15 jaar buiten gebruik worden gesteld.

Als de tank geschikt is voor een keuring dan dient er een intreekeuring of een herkeuring plaats te vinden.

Als de tank nog nooit is gekeurd dient er een intreekeuring uitgevoerd te worden. Van deze keuring dient een keuringsrapport aanwezig te zijn waaruit blijkt dat de tank is goedgekeurd.

4.5.12 Intreekeuring van bestaande installaties

Indien een oude installatie wordt beoordeeld op het voldoen aan de in PGS 30 (voorheen CPR 9-6) gestelde eisen, dan kan dat op de volgende wijze:

De gehele installatie moet onder druk worden beproefd overeenkomstig 4.5.5 en moet inwendig en uitwendig worden geïnspecteerd overeenkomstig 4.5.2 en 4.5.3.

De inwendige inspectie van een tank hoeft niet bij de intreekeuring plaats te vinden, indien kan worden aangetoond dat de tank minder dan 15 jaar geleden fabrieksnieuw in gebruik is genomen. In dat geval moet de eerste herkeuring plaats vinden 15 jaar na de eerste ingebruikname.

Indien een tank niet inwendig kan worden geïnspecteerd, dan moet deze op de keuringsdatum buiten gebruik worden gesteld (zie 4.5.9). Van de beoordeling moet een keuringsrapport worden opgesteld.

Als er bij de tank een intreekeuring of een installatiecertificaat aanwezig is moet de tank elke 15 jaar worden herkeurd.

4.3.1 Erkende installateur

Een tank met leidingwerk en appendages moet door een volgens BRL-K903 gecertificeerde installateur zijn geplaatst. De installateur geeft een genummerd en geregistreerd installatiecertificaat af.

Wijzigingen in de installatie moeten eveneens door een volgens BRL-K903 gecertificeerde installateur zijn aangebracht. De installateur geeft hierbij een genummerd en geregistreerd deelcertificaat af.

4.5.2 Inwendige en uitwendige inspectie

Door of namens KIWA moet een stalen tank ten minste één maal per 15 jaar inwendig en uitwendig geheel worden geïnspecteerd volgens KC-111. Hierbij moet ook de wanddikte worden gemeten, terwijl de gehele installatie met inbegrip van de opvangvoorzieningen visueel moet worden geïnspecteerd en waar nodig moet worden hersteld.

Door of namens KIWA moet een kunststoffen tank ten minste éénmaal per 15 jaar inwendig en uitwendig worden geïnspecteerd waarbij de tank en bijbehorende leidingen op dichtheid moeten worden beproefd met een overdruk van 20 kPa (0,2 bar), volgens keuringscriteria KC-111 (in voorbereiding).

Bij de inwendige inspectie mag er geen gevaar voor brand of explosie bestaan en er moeten maatregelen zijn getroffen om de tank veilig te kunnen betreden.

Van de inspectie en meting moet een door of namens KIWA afgegeven bewijs worden overgelegd aan het bevoegd gezag c.q. het vergunningverlenend gezag.

Na (her)keur dient er ook voldaan te worden aan “overige regelgeving” (zie pagina 9).

2. b) Mijn tank kan niet worden (goed)gekeurd, wat nu?

Een tank die niet wordt goedgekeurd of niet kan worden gekeurd omdat er bijvoorbeeld geen mangat in zit moet buiten gebruik worden gesteld. Dit houdt in dat de tank gereinigd dient te worden en vervolgens moet worden afgevoerd. Zowel reiniging als afvoer van een tank dient te geschieden door een erkend bedrijf. Van het reinigen en afvoeren van een tank moet u altijd een bewijs van sanering en afvoer ontvangen.

4.5.9 Buiten gebruik stellen van een tank

Wanneer een tank buiten gebruik wordt gesteld moet de tank worden geledigd, worden schoongemaakt volgens BRL-K905 en afgevoerd door een tanksaneerder die door KIWA is gecertificeerd overeenkomstig BRL-K902.

Toelichting

Het vervoer van lege, doch ongereinigde opslagtanks is ingevolge de Wet Vervoer Gevaarlijke Stoffen en het VLG verboden; in bijzondere gevallen kan namens de Minister van Verkeer en Waterstaat voor het vervoer ontheffing worden verleend. De Wet Vervoer Gevaarlijke Stoffen is niet van toepassing op het vervoer van gereinigde tanks.

Bij beëindiging van een bodembedreigende activiteit zoals de opslag van gevaarlijke stoffen moet ook een bodemonderzoek worden uitgevoerd om aan te tonen dat als gevolg van die activiteit geen bodemverontreiniging is ontstaan. Het bodemonderzoek moet worden uitgevoerd door een erkend bedrijf.

1.8.2 (Bijlage 1 Besluit landbouw milieubeheer)

Degene die voornemens is de inrichting of een gedeelte daarvan buiten werking te stellen, meldt dit voornemen voor het beëindigen aan het bevoegd gezag. In geval van het buiten werking stellen van de inrichting of een gedeelte daarvan, wordt een onderzoek naar de eindsituatie van de bodem uitgevoerd. Het onderzoek richt zich op de plaatsen waar bodembedreigende handelingen hebben plaatsgevonden en op de stoffen die door werkzaamheden ter plaatse een bedreiging voor de bodemkwaliteit vormden. Binnen vier weken na het tijdstip van het buiten werking stellen van de inrichting of een gedeelte daarvan wordt het bevoegd gezag schriftelijk in kennis gesteld van de resultaten van het onderzoek.

3. Waar moet ik op letten als ik een nieuwe tank ga plaatsen?

Als er op een bedrijf een nieuwe tank wordt geplaatst moet deze voldoen aan de constructie-eisen voor tanks volgens de PGS 30. Aangezien er veel verschillende soorten tanks bestaan gaat het te ver om alle voorschriften hierover in deze folder op te nemen.

Tanks die zijn voorzien van een tankcertificaat zullen in de regel aan deze eisen voldoen. Een tank moet vervolgens door een erkende installateur worden geplaatst (voorschrift 4.3.1 PGS 30, zie pag 6). Een nieuwe tank mag pas in gebruik worden genomen als er een installatiecertificaat is afgegeven.

Bij het installeren van een tank worden er verschillende zaken bekeken. Er wordt bepaald of de tank op een juiste manier is geplaatst en gestut. Er wordt gekeken of alle leidingen en dergelijke goed zijn geplaatst. En de plaats van de tank wordt beoordeeld op veiligheid met het oog op brand en mogelijk aanrijden van de tank.

4. Overige regelgeving rondom tanks

Naast de regels voor de tank worden er ook regels gesteld aan de afleverpomp, de tankplaats en aan bodemonderzoek.

4. a) De afleverpomp

De gebruikte pomp moet aan de volgende eisen voldoen:

Paragraaf 2.10 (Bijlage 1 Besluit landbouw milieubeheer)

Afleverpompen motorbrandstoffen voor eigen gebruik

2.10.1 Een pomp voor het afleveren van motorbrandstoffen is:

- a. zo geplaatst dat aflevering aan een voertuig niet kan plaatsvinden binnen 1 meter afstand van een ondergrondse tank, en
- b. zodanig ingericht dat onbedoeld uitstromen van brandstof wordt voorkomen.

Een pomp voor het afleveren van benzine of petroleum is in de buitenlucht opgesteld.

2.10.2 De elektrische installatie van een pomp kan zowel aan de pomp als bij een hoofdschakelaar worden uitgeschakeld. De schakelstanden zijn duidelijk zichtbaar.

2.10.3 De pompkast van een elektrische pomp is voldoende geventileerd. De uitsparing in de pompkast waarin de vulafsluiter van de afleverslang in ruststand wordt geborgen, is gasdicht van het inwendige van de pompkast afgesloten.

2.10.4 Aflevering van motorbrandstof vindt niet plaats indien:

- a. de motor van het voertuig waaraan de motorbrandstof wordt afgeleverd, in werking is, en
- b. daarbij gerookt wordt of open vuur of open kunstlicht aanwezig is.

4. b) De tankplaats

Omdat er op de tankplaats handelingen worden verricht met bodembedreigende stoffen zijn er voorschriften gesteld met betrekking tot bodembescherming. De plek waar een voertuig wordt getankt moet minimaal vloeistofkerend zijn uitgevoerd. Een vloeistofkerende vloer is een aaneengesloten vloer zonder kieren of scheuren die bestand is tegen diesel. Deze bestaat bijvoorbeeld uit een gestorte betonnen vloer.

Bij een omzet van meer dan 25.000 liter of bij het tanken van voertuigen die zijn bestemd voor het wegvervoer moet een vloer zelfs vloeistofdicht worden uitgevoerd. Een vloeistofdichte vloer is een vloeistofkerende vloer waarvan door middel van een bewijs van inspectie de vloeistofdichtheid is aangetoond.

Paragraaf 2.10 (Bijlage 1 Besluit landbouw milieubeheer)

Afleverpompen motorbrandstoffen voor eigen gebruik

2.10.5 Het afleveren van motorbrandstoffen met een pomp vindt plaats boven een daartoe bestemde tankplaats. Die tankplaats is voorzien van een vloeistofdichte vloer of vloeistofdichte voorziening, die zich vanaf het afleverttoestel uitstrekt over een afstand van ten minste de lengte van de afleverslang plus 1 meter, met een minimum van 5 meter. Tot dat vloeistofdichte gedeelte wordt tevens gerekend dat deel waarop het afleverttoestel is geplaatst tot op een afstand van 1 meter vanaf het afleverttoestel aan de zijde waar zich geen tankende motorvoertuigen of landbouwwerktuigen kunnen opstellen. In afwijking van het voorgaande kan met een vloeistofkerende vloer worden volstaan indien aflevering uitsluitend plaatsvindt aan voertuigen die niet bestemd zijn voor wegvervoer en die bestemd zijn voor eigen bedrijfsmatig gebruik, waarbij een jaaromzet van ten hoogste 25.000 liter wordt bereikt.

4. c) Bodemonderzoek

Bij bedrijven waar activiteiten worden uitgevoerd die de bodem kunnen verontreinigen wordt in de regel bij de melding van deze activiteiten om een 0-situatie bodemonderzoek gevraagd.

Artikel 7 (Besluit landbouw milieubeheer)

Indien een toekomstige bodemverontreiniging als gevolg van de bedrijfsactiviteiten aannemelijk is, kan het bevoegd gezag binnen vier weken na ontvangst van de melding besluiten dat een rapport van een onderzoek naar de nulsituatie van de bodem moet worden overgelegd. Het onderzoek naar de nulsituatie richt zich op de stoffen die door de werkzaamheden ter plaatse een bedreiging voor de bodemkwaliteit vormen en op de plaatsen waar bodembedreigende handelingen plaatsvinden of zullen plaatsvinden.

Als de bedoelde activiteit wordt beëindigd wordt het onderzoek herhaald zodat kan worden bepaald of de activiteit tot verontreiniging heeft geleid (voorschrift 1.8.2 Bijlage 1 Besluit landbouw milieubeheer, zie pag 7). Bij het verplaatsen van bodembedreigende activiteiten (zoals het opslaan van diesel in een tank) moet er rekening mee worden gehouden dat er op de plek waar de activiteit tot dan toe heeft plaats gevonden een eindsituatie onderzoek moet plaatsvinden en op de nieuwe locatie een 0-situatieonderzoek.

5. Hoe vind ik een gecertificeerd bedrijf?

Het reinigen, verwijderen en keuren van tanks mag alleen worden uitgevoerd door bedrijven die hiervoor zijn gecertificeerd. U kunt via de website van de KIWA (www.kiwa.nl) controleren of een bedrijf gecertificeerd is. Druk links net onder het midden op de button “gecertificeerde bedrijven”.

Vul voor het reinigen van een tank K905, voor het vervoeren K902 en voor het keuren en installeren van een tank K903 in (vak Norm/BRL).

Voor het vinden van een gecertificeerd bedrijf dat een 0-situatie of een eindsituatie bodemonderzoek kan uitvoeren kunt u op de volgende link kijken:

<http://www.senternovem.nl/Bodemplus/verklaringen/erkenningen/zoekmenu/vind5a.asp?normdocument=SIKB 2000 – 2001> (let op de spaties voor en achter de jaartallen).

6. Ontwikkelingen en Gevolgen

Zoals u wellicht heeft gelezen heeft de staatssecretaris Atsma van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu op 21 april 2011 aan de Tweede Kamer een brief gestuurd waarin ondermeer staat dat de overgangstermijn voor bovengrondse tanks wordt verlengd van 1 juni 2011 tot 1 januari 2015. Op deze manier krijgen de bedrijven meer gelegenheid om de oude tanks op een juiste wijze te saneren en worden de regels voor agrarische bedrijven en de overige bedrijfstakken gelijk getrokken.

Hoewel het voorstel nog niet formeel is vastgelegd gaan wij er van uit dat de sanerings- of keuringsverplichting inderdaad opgeschort zal worden tot 1 januari 2015. De datum van 1 juni 2011 in voorschrift 2.6.8 van het Besluit landbouw milieubeheer kan gelezen worden als 1 januari 2015.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met de heer R. Jansen, telefoon 030 – 69 99 546.

Adresgegevens

Laan van Vollenhove 3211
3706 AR Zeist